

FORUM PATRIOT ACT

Na enkele reacties uit de bibliotheeksector op de Patriot Act, is het woord aan de politiek. Max van den Berg, lijsttrekker voor de PvdA voor de Europese verkiezingen 2004, laat zijn licht schijnen over een eventuele Patriot Act in Europa. Hij doet dat aan de hand

DE GRENZEN VAN DE OVERHEID

Max van den Berg

De discussie over het invoeren van de Patriot Act in Europa gaat over een essentiële vraag: tot hoever zijn we bereid onze gegevens ter beschikking te stellen ten bate van terrorismebestrijding? Hoe ver mag de overheid reiken in ons dagelijks leven ten bate van onze veiligheid? Ook in Europa is deze vraag sinds kort zeer actueel. De aanslagen in Madrid op 11 maart hebben pijnlijk duidelijk gemaakt dat terroristische aanslagen niet altijd een 'ver van ons bed show' zijn. We kunnen ons niet langer afzijdig houden, denkend dat 'ons zoiets niet overkomt'. Meer maatregelen om de veiligheid zijn absoluut nodig, maar mijns inziens nooit en te nimmer zonder een goede rechtsbasis.

NIET ALLE MIDDELEN GEORLOOFD

In het Europees Parlement hebben we onlangs stevig gedebatteerd over het uitleveren van passagiersgegevens van vliegtrips in het kader van terrorismebestrijding. De Europese Commissie, in de personificatie van Europees Commissaris Bolkestein, is enige tijd geleden met de Verenigde Staten overeengekomen dat bepaalde gegevens van Europese luchtpassagiers vrijgegeven worden aan de VS. Daar worden deze gegevens vervolgens drieënehalf jaar bewaard.

Het gaat niet alleen om paspoortgegevens. Ook het luchtvaartverleden van personen wordt via zogeheten 'frequent flyer-informatie' inzichtelijk gemaakt. Daarnaast worden telefoonnummers, e-mailadressen en creditkaartgegevens toegankelijk voor de Amerikanen.

Tot twee keer toe stemde het Europees Parlement tegen het uitleveren van deze gegevens. De overeenkomst gaat ons inziens te ver. Terrorismebestrijding is noodzakelijk, maar niet alle middelen zijn daarbij geoorloofd. Dit is een middel dat het doel van de terrorismebestrijding voorbij schiet. Het niveau van bescherming ligt ver onder de Euro-

pese norm voor de privacybescherming die reeds lang als fundamenteel mensenrecht erkend is. Daarom is deze overeenkomst onacceptabel.

Het is onbegrijpelijk dat, na een aantal waarschuwingen van het Europees Parlement in eerdere resoluties, Bolkestein de onderhandelingen met de Amerikanen zo lang heeft voortgezet zonder daarbij de Europese belangen voorop te stellen. Daarom zal het parlement ook naar het Hof van Justitie stappen om te proberen te voorkomen dat Europese burgers een deel van hun privacy kwijtraken.

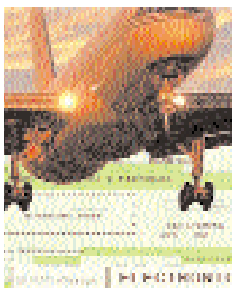
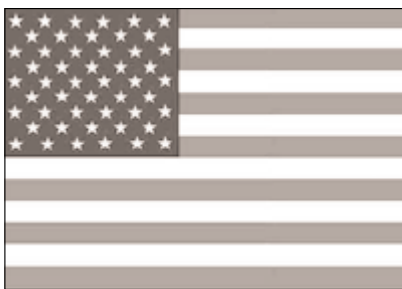
SECURE AFWEGING VAN BELANGEN

Deze discussie past in een breder kader over maatregelen ter bescherming van de veiligheid in Europa. Het moge dui-

van een actueel onderwerp, namelijk het wel/niet verstrekken van gegevens van Europese luchtpassagiers aan de Verenigde Staten. Zijn rode draad is het zorgvuldig afwegen van belangen bij het bestrijden van terrorisme en de zo broodnodige controle van het

(Europees en nationaal) parlement op het al te enthousiast verminderen van burgerrechten door de *powers that be*.

Marijke Verstappen

delijk zijn dat bestrijding van terrorisme voor ons niet ten koste van alles gaat. Europa moet geen politiestaat worden waar Big Brother ons 24 uur per dag in de gaten houdt. Iedere beslissing over afdracht van gegevens of beperking van privacy vergt een secure afweging van belangen: enerzijds de privacy van de burger, anderzijds de veiligheid van diezelfde burger. Daarom moet er een rechtstatelijk kader komen dat de wetgeving rond terrorismebestrijding van de nodige waarborgen voorziet. Controle van het Europees Parlement is nodig waar het om vergaande maatregelen ter bestrijding van het terrorisme gaat en controle door de nationale parlementen op hun regeringen. Bij beslissingen door regeringsleiders in achterkamertjes is de strijd tegen terrorisme niet gebaat.

EEN GEMISTE KANS

Overigens denkt de Nederlandse regering daar heel anders over. Volgens minister Verdonk voor Vreemdelingenzaken en Integratie kan het voorstel van Bolkestein toch geïmplementeerd worden, hoewel het Europees Parlement formeel nog geen advies heeft uitgebracht over het voorstel, hetgeen een voorwaarde is om een voorstel van de justitieministers te bekrachtigen. Het Europees Hof van Justitie heeft in het verleden bepaald dat in uitzonderlijke omstandigheden besluiten van de ministers ook zonder advies van het Europees Parlement rechtsgeldig zijn. Verdonk drong er bij de Kamer dan ook op aan niet dwars te gaan liggen. De Kamer ging uiteindelijk akkoord met de maatregel. Een gemiste kans voor de Kamer, mijns inziens.

KNOPEN DOORHAKKEN

In deze complexe tijd is de noodzaak voor Europese samenwerking op het gebied van terrorismebestrijding alsmaar meer aanwezig. Iedere dag merken we hoe kwetsbaar we zijn. Daarom is het nu echt tijd om knopen door te hakken en woorden om te zetten in daden. Burgers hebben recht op veiligheid in Europees verband.

De PvdA wil graag gegevens uitwisselen met de VS om terrorisme te bestrijden. Dat doen we al sinds 11 september. Maar dan wel steunend op een goede rechtsbasis, zoals bij de afspraken tussen Europa en Canada. De conservatieve minderheid in het Europees Parlement, waaronder ook het CDA, stemde vóór de overeenkomst van Bolkestein. Zij is blijkbaar bereid eenzijdige eisen van de Verenigde Staten en een ongelijke behandeling van Europeanen en Amerikanen te accepteren.

Burgers hebben het recht zich daarover uit te spreken bij de Europese verkiezingen. 'Alles van waarde is weerloos', zoals Lucebert dicht; juist daarom heeft iedere stem op 10 juni zo'n grote waarde.

Max van den Berg is lijsttrekker van de PvdA voor de Europese verkiezingen 2004.